

Inteligența artificială, drepturile de autor și disputele juridice: Procesele deschid calea unei noi frontiere juridice

Domeniul inteligenței artificiale (IA) s-a găsit recent implicat în dispute juridice legate de încălcarea drepturilor de autor. Aceste dispute juridice au ridicat întrebări importante cu privire la limitele folosirii datelor pentru instruirea IA și implicațiile privind protecția drepturilor de autor.

Dupa marelui proces colectiv împotriva Microsoft, a filialei sale GitHub și a OpenAI, prin care aceste companii sunt acuzate de implicare în „piraterie software la o scară fără precedent” prin dezvoltarea asistentului lor de codare bazat pe inteligența artificială, GitHub Copilot, a apărut o altă dispută juridică importantă.

Recent, autorii Mona Awad și Paul Tremblay au intentat un proces colectiv împotriva OpenAI, organizația care se află în spatele ChatGPT, susținând că operele lor protejate prin drepturi de autor au fost prelucrate ilegal și utilizate ca material de instruire pentru ChatGPT.

Autorii susțin că ChatGPT a generat rezumate foarte precise ale romanelor lor, ceea ce indică o utilizare directă a materialului lor protejat prin drepturi de autor fără permisiune. Pentru a demonstra pretinsa utilizare de către ChatGPT a materialului protejat prin drepturi de autor, în proces sunt incluse exemple de rezumate.

Procesul intentat împotriva ChatGPT ridică întrebări critice cu privire la utilizarea operelor protejate prin drepturi de autor în antrenarea modelelor de inteligență artificială. Batalia juridică va explora probabil limitele utilizării echitabile ori „fair use” în terminologia engleză de către IA a materialelor protejate prin drepturi de autor, în special în contextul modelelor lingvistice de mari dimensiuni.

În timp ce autorii dispun de protecție legală pentru operele lor protejate prin drepturi de autor, într-un articol de presă scris pentru The Guardian, se susține că provocarea va consta în stabilirea unei pierderi financiare directe atribuibile sistemelor de inteligență artificială antrenate în baza unor astfel de materiale. În plus, dovedirea unei legături de cauzalitate între rezumatele generate de IA și prejudiciul financiar al autorilor poate reprezenta un obstacol semnificativ în a construi argumentația împotriva ChatGPT.

Implicațiile procesului ChatGPT nu se limitează la Statele Unite; ele se extind dincolo de Atlantic, în Europa, unde legile privind drepturile de autor sunt diferite.

Statele europene au în vigoare excepții specifice de la protecția conferită prin legislația privind drepturile de autor pentru extragerea de texte și date (text and data mining sau TDM), permițând utilizarea liberă a materialului protejat prin drepturi de autor în anumite scopuri și în anumite condiții. Concret, prin Directiva 2019/790 privind drepturile de autor pe piața unică digitală, au fost introduse în legislativul UE două noi excepții obligatorii în ce privește extragerea de texte și date.

Prima excepție vizează extragerea de texte și date efectuată de organizațiile de cercetare și de instituțiile de conservare a patrimoniului cultural în scopuri de cercetare științifică, în timp ce a doua excepție este mult mai generală și permite oricărei entități să reproducă și să utilizeze opere accesibile în mod legal în scopul extragerii de texte și date, atât timp cât utilizarea în acest mod a operelor și a altor obiecte protejate nu a fost interzisă în mod expres de către titularii de drepturi.

După cum a subliniat dna profesor Eleonora Rosati în articolul *Copyright as an Obstacle or an Enabler? A European Perspective on Text and Data Mining and Its Role in the Development of AI Creativity* din data de 26 septembrie 2019, prin prevederea expresă a excepțiilor care permit extragerea de texte și date, legiuitorul UE a clarificat faptul că angajarea în asemenea activități fără un acord în baza căruia să fie conferită o licență sau care nu se încadrează în domeniul de aplicare al excepțiilor disponibile poate duce la o potențială răspundere pentru încălcarea drepturilor de autor.

În acest context, deși cadrul de reglementare din SUA poate fi diferit de cel din Uniunea Europeană, procesele intentate împotriva ChatGPT și GitHub Copilot demonstrează preocupările tot mai mari legate de utilizarea de către IA a materialului protejat prin drepturi de autor și pot oferi informații valoroase cu privire la acest subiect neexplorat. Astfel, rezultatele acestor dispute juridice au potențialul de a modela viitorul drepturilor de autor în domeniul IA, nu numai în Statele Unite, ci și în Europa.

Pe măsură ce IA continuă să evolueze, găsirea unui echilibru între inovare și protejarea drepturilor creatorilor devine din ce în ce mai importantă. Deciziile instanțelor în aceste cazuri vor juca un rol esențial în stabilirea de orientări și precedente pentru interacțiunea IA cu operele protejate prin drepturi de autor, având un impact asupra dezvoltării și implementării sistemelor de IA în întreaga lume.